

da Lovforslagets Formaal — Tilvejebringelse af et vist Jordareal til Oprettelse af mindre Jordbrug — jo allerede ved denne Foranstaltning vil kunne opnaas.

Ifølge Lovforslaget skal Afløsningen imidlertid omfatte baade Jordegods og Fideikommiskapitaler, og vi skønner, at saavel den ene som den anden Løsning af Spørgsmaalet kan udledes af Grundlovens Ord.

Derimod fremgaar det utvivlsomt baade af Forhandlingerne i den grundlovgivende Forsamling og af Grundlovsbestemmelsens eget Indhold, at det er Grundlovens Forudsætning, at Afløsningen af Majoratsbaandet ikke kan ske uden en vis Hensyntagen til den successionsberettigede Slægt.

Det mest konsekvente vilde derfor være at bibeholde Majoratsbaandet, indtil den sidstlevende af de ved Lovens Ikrafttræden eksisterende successionsberettigede Personer var død, hvorefter Majoratet skulde tilfalde den, der til den Tid var Besidder. Paa denne Maade vilde Hensynet til Slægten fyldigst blive varetaget.

Men ogsaa den Udvej, som Lovforslaget anviser, synes os antagelig, idet der derved tages et betydeligt Hensyn til *de Medlemmer af den successionsberettigede Slægt, som det særlig gælder om at tage Hensyn til, nemlig de tre efter hverandre følgende Successorer*. Der tilsikres nemlig som Regel enhver af disse en vis Del af Majoratsformuen til fri Raadighed samt Nydelsesret til en anden Del af samme, idet denne Regel kun i ganske særlige Undtagelsestilfælde skal kunne fraviges.

Da Lovforslaget saaledes fastholder Frivillighedsprincippet og tager det ovennævnte særlige Hensyn til de tre nærmeste Successorer, har vi ment at kunne tiltræde Lovforslaget, om vi end kunde have ønsket dette betydelig ændret paa flere Punkter og med Hensyn til enkelte af disse maa tage meget bestemt Forbehold, saaledes som det fremgaar af det efterfølgende.

Hvad Forholdet til Staten angaar, skal man henvise til, at Lenskommissionens største Gruppe (Gruppe D), bestaaende af Formanden og 8 Venstremænd, som Resultat af de stedfundne retslige og historiske Undersøgelser har udtalt, at *Lensbesidderne har grundlovmæssigt Krav paa at erholde den frie Ejendomsraadighed tilbage* til Gengæld for, at Staten har opsagt Lensforholdet og inddraget de Forrettigheder, som var Betingelse for, at Ejendommene gjordes til Feudal og overdroges Kongen som Len (se Kommissionens Betænkning Pag. 31). Men naar dette gælder Lenene, hvis Oprettelse har en vis offentligretlig Karakter, maa det saa meget mere gælde Stamhuse og Fideikommisgodser, hvis Oprettelse ganske hviler paa Reglerne om, hvorledes Statens Borgere kan raade over deres Ejendele.

Vi kan derfor ikke se, at der ved Løsningen af Majoratsbaandet findes nogen Ret for Staten, der kan begrunde nogen Afgift eller Afstaaelse til samme af de heromhandlede Midler. Naar Forholdet derhos er dette, at Majoratsbesidderne ifølge Grundloven har en Ret til at opnaa den frie Ejendomsraaden over Majoraterne — en Ret, som de for øvrigt ikke selv har søgt, og som de ikke i Almindelighed vilde være tilbøjelige til at benytte, saafremt den nuværende Tilstand kunde ventes opretholdt i Fremtiden —, ser vi heller ikke, at en Afgift eller Afstaaelse skal kunne begrundes i den Betragtning, at Besiddelserne ved Frigørelsen opnaar en Værdiforøgelse, hvoraf Staten kan tage sin Andel; Majoratsretten (jus majoratus) virker bevarende, og dens Ophævelse vil ubestrideligt forflygtige Værdierne. *Naar vi alligevel har ment at kunne gaa med til en mindre Afgift til Staten, maa dette udelukkende ses som en Indrømmelse til det Frivillighedsprincip, hvorpaa Lovforslaget er baseret, og idet vi mener, at Besidderne for at bidrage til denne Sags endelige Ordning vil være villige til at yde en saadan Afgift. Men netop derfor bør denne ikke overstige 5 pCt. af Majoratets Nettoformue, idet vi maa anse Kravet om en Afgift paa 10 pCt. som urimelig.*